

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 88.687 van 7 juli 2000

A. 86.698/XIII-1321

- In zake :
1. **de vereniging zonder winstoogmerk RESERVES NATURELLES,**
 2. **de vereniging zonder winstoogmerk AVES,**
 3. **de vereniging zonder winstoogmerk THE WORLD WIDE FUND FOR NATURE-BELGIUM,** afgekort als **“W.W.F.-BELGIUM”,**

die alle drie woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Alain LEBRUN, advocaat,
rue du Ruisseau 55
4000 Luik,

tegen :

het Waals Gewest, vertegenwoordigd door zijn
Regering,

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Pierre LAMBERT, advocaat,
Defrélaan 19
1180 Brussel.

Tussenkommende partij :

de gemeente Bassenge,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Etienne ORBAN de XIVRY, advocaat,
route de Beausaint 29
6980 La Roche-en-Ardenne.

**DE VOORZITTER VAN DE XIIIe KAMER ,
RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,**

Gezien de vordering die de vereniging zonder winstoogmerk RESERVES NATURELLES, de vereniging zonder winstoogmerk AVES en de vereniging zonder winstoogmerk THE WORLD WIDE FUND FOR NATURE-

BELGIUM, afgekort als “W.W.F. -BELGIUM”, op 13 september 1999 hebben ingesteld met het oog op de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Waalse Regering van 1 april 1999 waarbij de wijziging van het gewestplan van Luik definitief vastgelegd wordt om een gebied op te nemen dat bestemd is voor de vestiging en de exploitatie van een centrum voor technische ingraving op het grondgebied van de gemeente Bassenge, in het gehucht “Sur Hez”;

Gezien het op dezelfde dag ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekende partijen de nietigverklaring van diezelfde handeling vorderen;

Gezien het op 20 oktober 1999 ingediende verzoekschrift, waarbij de gemeente Bassenge vraagt om als tussenkomende partij in het kort geding te mogen optreden;

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier van de verwerende partij;

Gezien het verslag van de heer NIKIS, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 7 juni 2000 waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 21 juni 2000 om 9.30 uur;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van het verslag en van de beschikking tot vaststelling van de rechtsdag;

Gehoord het verslag van de heer HANOTIAU, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. A. LEBRUN, die voor de verzoekende partijen verschijnt, van Mr. M. JOASSART, loco Mr. P. LAMBERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt, en van Mr. E. ORBAN de XIVRY, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer NIKIS, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van de vordering tot schorsing :

1. Op 25 april 1996 belast de Waalse Regering de N.V. OPENBARE ONDERNEMING VOOR STEUN AAN DE KWALITEIT VAN HET LEEFMILIEU (SPAQUE) met het opmaken van een voorontwerp van plan voor de centra voor technische ingraving (CTI) waarin de plaatsen worden vermeld die kunnen worden gebruikt voor de vestiging en de exploitatie van centra voor technische ingraving op het grondgebied van het Waals Gewest, met uitzondering van de centra die uitsluitend mogen worden gebruikt door de producent van afvalstoffen.

2. De SPAQUE stelt op basis van technische en sociaal-milieutechnische criteria verschillende plaatsen voor, waaronder de plaats gelegen in het gehucht "Sur Hez", voor de ingraving van inerte afvalstoffen, waaraan de SPAQUE het beoordelingscijfer 67/100 toekent.

3. Op 23 januari 1997 neemt de Regering akte van het door de SPAQUE voorgestelde ontwerp van plan voor de CTI's en belast ze haar ermee "op basis van de resultaten van het milieu-effectonderzoek op de plaatsen vermeld in tabel I (CTI's bestemd voor huishoudelijk afval en ongevaarlijk industrieel afval) de lijst aan te vullen van de CTI's die bestemd zijn voor de ingraving van inerte afvalstoffen, welke de lijst opgenomen is in de als bijlage bijgevoegde tabel III".

4. De SPAQUE maakt wat ze een "effectenbeoordeling" noemt op over de omstreken plaats.

Uit dat document kunnen de volgende gegevens worden onthouden :

- de dichtstbijzijnde dorpen zijn Eben-Emael en Bassenge, die respectievelijk op 3,5 km ten noorden en 3 km ten oosten van de plaats liggen (blz. 3).
- de plaats is gedeeltelijk gelegen in een ontginningsgebied, dat gelegen is in een gebied dat op het gewestplan, vóór de wijziging ervan, ingekleurd is als landbouwgebied, en gedeeltelijk in een landbouwgebied (blz. 3).

- in de groeve, die momenteel niet meer werkt, zijn de kiezelsteen van een Maasterras en plaatselijke onderliggende zandlagen uit het Tertiair geëxploiteerd (blz. 3).
- er dient te worden op gewezen dat onder het toezicht van de gemeente Bassenge reeds inert afval gestort is ten noordwesten van de plaats (blz. 3).
- een onderzoek bij de dienst grondwater van het Gewest heeft het niet mogelijk gemaakt waterwinningen binnen een straal van 35 m (nabijgelegen preventiegebied) rond de onderzochte plaats te lokaliseren (blz. 4).
- de groeve beslaat een oppervlakte van ongeveer 15 ha en de plaats biedt een maximumcapaciteit van 5.250.000 m³ (blz. 5).
- doordat de plaats bijna 400 m verwijderd is van alle woongebied, zal de exploitatie geen bijzondere last veroorzaken, wat betreft geluidshinder voor de onmiddellijke omgeving; bovendien zal geen geluidsoverlast ten gevolge van voertuigenverkeer te betreuren vallen doordat de weg die gebruikt wordt om de snelweg te bereiken door geen enkele bebouwde kom loopt (blz. 5 en 6).
- de vrachtwagens rijden door geen enkele bebouwde kom (blz. 6).
- de plaats wordt niet beschermd wat fauna en flora betreft; ze grenst evenwel aan verschillende gebieden waarover een biologische beschrijving opgesteld is en die opgenomen zijn in de inventarissen van plaatsen van groot biologisch belang, waarvan sommige beschermd zijn als natuurreservaat; over de bewuste zandgroeve is eveneens een beschrijving opgesteld die opgenomen is in de inventaris van plaatsen met een groot biologisch belang en bij de exploitatie ervan zijn gebieden tot stand gekomen waar angeldragende vliesvleugeligen goed kunnen gedijen, terwijl er eveneens verschillende plassen voorkomen, die een opvangplaats bieden aan een niet te veronachtzamen populatie van rugstreeppadden; wat de flora betreft, lijkt de groei van interessante plantensoorten gedeeltelijk ongedaan te worden gemaakt doordat de plaats overwoekerd wordt door pioniersvegetatie;

ten slotte zal er nagenoeg geen impact zijn op de omgevende fauna en flora, gelet op de uiteindelijke bedekking en doordat de ingegraven materialen inert zijn; het wegvallen van de in het zand en het water levende biotopen van de plaats heeft daarentegen wel een weerslag. Een van de plaatsen die als

beschermde gebied erkend zijn, is evenwel bijzonder rijk aan kruipende fauna (waaronder de rugstreeppad), wat erop wijst dat er in de omgeving andere gebieden zijn die kunnen dienen voor de reproductie van kikvorsachtigen (blz. 6);

- na afloop van haar onderzoek kent de SPAQUE aan de plaats het beoordelingscijfer 67 toe, met de bemerking dat ze niet beantwoordt aan ongunstige criteria wat betreft ruimtelijke ordening en uit een technisch oogpunt”.

5. Op 30 april 1998 keurt de Waalse Regering voorlopig het plan van de CTI's en de wijzigingen van de bewuste gewestplannen goed. De omstreken plaats is bestemd voor de vestiging en de exploitatie van een CTI in de zin van de wetgeving betreffende de afvalstoffen, alsmede voor installaties voor de afvalverzameling die aan de exploitatie voorafgaat.

6. Het ontwerp van plan van de CTI's wordt van 18 mei tot 2 juli 1998 aan een openbaar onderzoek onderworpen.

De uitslagen van het openbaar onderzoek en de opmerkingen die naar aanleiding ervan gemaakt zijn worden als volgt uiteengezet in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 13 juli 1999 (blz. 149) :

- “ B. Uitslagen van het openbaar onderzoek en opmerkingen die naar aanleiding ervan gemaakt zijn
- . Het openbaar onderzoek heeft 57 handtekeningen opgeleverd waarvan (...).
 - . De voornaamste argumenten zijn de volgende :
 - de plaats vertoont een bijzonder biologisch belang,
 - de plaats is slecht gekozen vanwege het effect op de toeristische mogelijkheden van de vallei,
 - de exploitatie zal de levenskwaliteit van de inwoners van het gebied van de Beneden-Maas verslechteren,
 - de gezondheid kan in het gedrang gebracht worden,
 - het CTI levert belangrijke financiële compensaties voor de gemeente op, maar dat is geen argument,
 - de plaats biedt een onderkomen aan een groot aantal insecten, waarvan 25 zeer zeldzame en 83 bedreigde soorten wespen en bijen, en aan bedreigde en zeer kwetsbare rugstreeppadden,

- indien het ontwerp aanvaard wordt, zal er geen enkele geldige reden meer bestaan om de expansiedrang van CBR en Marnebel af te remmen,
- in het verleden bestonden er op de plaats uitzonderlijke biotopen, die met de exploitatie van de groeve verdwenen zijn. Dankzij de stopzetting van de exploitatie konden er andere, even merkwaardige woon- of groeigebieden ontstaan.

(...)

- . De “Commission consultative de la gestion des réserves domaniales de Liège” brengt een ongunstig advies uit, inzonderheid wegens de grote biologische waarde van de plaats, en vraagt de procedure tot oprichting van een rijksnatuurreservaat te versnellen.
- . De SWDE heeft geen bijzondere opmerkingen.
- . ECOLO, de BNVR, AVES, Education-Environnement, Ardennes liégeoises, l’Aubépine verzetten zich om diverse redenen, die hoofdzakelijk te maken hebben met de fauna en flora, tegen de oprichting van het CTI.
- . Inter Environnement Wallonie wenst dat de plaats in Bassenge van het plan wordt geschrapt wegens het biologisch belang ervan.

7. Op 14 juli 1998 geeft het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Bassenge een gunstig advies om de volgende redenen :

- " - Dit CTI voor inerte en ongevaarlijke afvalstoffen zal geen bedreiging vormen voor de waterlaag of voor de kwaliteit van de lucht (zie de brief van de SWDE van 19-06-1998 waarin staat : “Volgens de gegevens waarover we beschikken, hebben wij, gelet op de geologische situatie, geen bijzondere opmerkingen”).).
- De plaats ligt buiten alle bebouwde gebieden; het verkeer zal dus niet door de bewoonde wijken rijden en zal geen schade aan woningen of geluids- of stofhinder voor de inwoners veroorzaken.
 - De fauna (bijen, kikvorsachtigen, ...) is volop aanwezig in de hele gemeente Bassenge.
 - De aanwezige flora (maanvaren, struikheide) groeit boven voormalige opslagplaatsen van vuilnis die opgehoogd zijn door de vroegere gemeente WONCK (die plaats werd in die tijd gewoonlijk “vuil gat” genaamd). Deze afgelegen plaats wordt ongelukkiglijk gebruikt voor zwerfvuil; er een klasse 3 van maken zou een ideale oplossing zijn om de plaats te beheren, te controleren en te saneren.
 - Dit CTI zal niet te veronachtzamen financiële inkomsten opleveren, die voor de gemeente noodzakelijk zijn om de steeds zwaardere factuur van het beheer van de afvalstoffen en dergelijke te kunnen betalen.
 - In tegenstelling tot wat al te gemakkelijk beweerd wordt, maakt het gehucht “Sur Hez” geen deel uit van de Montagne-Saint-Pierre, die er ongeveer 3 km in vogelvlucht van verwijderd is.
 - Het grondgebied van onze gemeente is stampvol met natuurreservaten en we schenken zeer veel aandacht aan problemen van verontreiniging en aan

problemen die verband houden met de bescherming van de natuur. We verlenen ruim onze steun aan de BNVR, onder meer door de aanleg van vijvers voor rugstreeppadden (bijvoorbeeld : de plaats Guizette, rue des Bannes) en binnenkort door de aanleg van niet verplaatsbare doorgangen voor watersalamanders.

- We zijn vastbesloten een propere en ondernemende gemeente te worden en geen economische woestijn”.

8. Op 23 september 1998 geeft de “Waalse Milieuraad voor de Duurzame Ontwikkeling” zijn advies over het plan van de CTI’s. Voor de plaats Sur Hez is dat als volgt gemotiveerd :

“ De raad merkt op dat de aangekondigde maximumcapaciteit impliceert dat het afval 35 meter hoog reikt. Na een bezoek van het terrein blijkt evenwel dat de vroegere groeve geen niveauverschil van die aard biedt. Door de vroegere groeve gewoon op te vullen kan dat volume niet worden bereikt.

Aangezien het CTI niet zal kunnen worden gezien vanuit de bewoonde gebieden, zal de impact ervan op het landschap voor de bewoners weinig zichtbaar zijn (ingeval de niet meer gebruikte groeve gewoon wordt opgevuld). Dit zou anders zijn indien een deel van het afval een heuvel zou vormen. De raad is van oordeel dat de opslagplaats niet boven het reliëf van het terrein mag uitsteken.

Gelet op de bijzondere ecologische vereisten inzake de rugstreeppad (en andere typische soorten die op de plaats voorkomen), zou een spontane herkolonisatie ervan, zonder menselijk optreden, het huidige biologische belang ervan in het gedrang brengen.

De “Waalse Milieuraad voor de Duurzame Ontwikkeling” geeft uiteindelijk een ongunstig advies en vraagt voor deze plaats een bijzondere regeling om de rugstreeppadden te beschermen”.

9. Op 30 september 1998 brengt de gewestelijke commissie voor ruimtelijke ordening een gunstig advies uit op basis van de volgende overwegingen :

“ Ze voorziet haar gunstig advies van de volgende overwegingen

Voorafgaande voorwaarden

1. - In de artikelen 16 en 17 van het decreet van 27 november 1997 wordt de procedure voor het opmaken van het plan van de centra voor technische ingraving omschreven. In artikel 16 wordt voorts verwezen naar de procedure die omschreven wordt in de artikelen 43 en 44 van het WWROSP betreffende de wijziging van de gewestplannen.

In paragraaf 2 van artikel 42 van het WWROSP wordt evenwel bepaald dat "Indien het voorontwerp betrekking heeft op één of meer gebieden bedoeld in artikel 25, tweede lid, namelijk voor bebouwing bestemde gebieden, vraagt de Regering een effectenonderzoek”. Dit artikel omschrijft vervolgens de inhoud van dat onderzoek.

Het gebrek aan een onderzoek naar het milieu-effect op het ontwerp tot wijziging van het gewestplan laat de gewestelijke commissie voor

ruimtelijke ordening niet onberoerd, des te meer daar de artikelen 16 en 17 van het decreet, die het decreet betreffende de afvalstoffen wijzigen, afwijkingen van het WWROSP vormen, maar niet verwijzen naar artikel 42 ervan.

- Bovendien stelt de gewestelijke commissie voor ruimtelijke ordening vast dat de raadplegingsprocedure die op haar betrekking heeft, en die wordt bepaald in artikel 42, laatste lid, van het WWROSP - “De Regering houdt de gewestelijke commissie op de hoogte van de evolutie van voorafgaande studies en deelt haar de desbetreffende resultaten mee. De gewestelijke commissie kan, telkens als ze het nodig acht, opmerkingen maken of voorstellen doen” - niet nageleefd is in zoverre ze van de wijzigingen van de gewestplannen pas kennis genomen heeft bij het inzien van de dossiers van het openbaar onderzoek.

- 2. - De gewestelijke commissie voor ruimtelijke ordening is van oordeel dat het “Milieu-effectonderzoek betreffende de plaats” dat tot doel heeft verduidelijkingen te verstrekken over het waarom van de wijziging van het gewestplan geen voldoening schenkt.

In punt 5.1. “Beperking van de effecten” wordt verwezen “naar de aanbevelingen” die vervat zijn in paragraaf 4.3.3. van hoofdstuk 4 “Algemene maatregelen die moeten worden toegepast om de effecten op de omgeving te beperken”, zonder dat gepreciseerd wordt op welk document dat betrekking heeft. In feite gaat het om een verwijzing naar een hoofdstuk van bijlage 6 bij het ontwerp van het plan van de CTI's.

- 3. - Het tijdsverschil tussen het Waals afvalstoffenplan dat tegen 2010 zal worden goedgekeurd en het ontwerp van plan voor de CTI's dat tegen 2020 zal worden aangenomen, zaait verwarring.
- 4. - De gewestelijke commissie voor ruimtelijke ordening vestigt er de aandacht op dat in artikel 28, § 2, eerste lid, van het WWROSP, bepaald wordt dat “(...) De ingebruikneming van het gebied na de exploitatie is onderworpen aan een bijkomend voorschrift en de gehele of gedeeltelijke sanering ervan is vastgelegd in de exploitatievergunning die overeenkomstig de wetgeving op de afvalstoffen wordt afgegeven (...)”.

Dat bijkomend voorschrift wordt evenwel niet opgelegd bij de wijziging van het gewestplan dat aan het onderzoek onderworpen is.

Het laatste lid van die bewuste paragraaf 2 bepaalt bovendien : “(...) Rondom het gebied moet in een groene ruimte worden voorzien”.

- 5. - Artikel 2 van het decreet van 27 juni 1996 bepaalt wat moet worden verstaan onder inerte afvalstoffen : “afvalstoffen die de bodem, de lucht of het water geenszins aantasten omwille van hun fysisch-chemische eigenschappen, en die niet schadelijk zijn voor het milieu of de gezondheid van de mens”.

De gewestelijke commissie voor ruimtelijke ordening stelt vast dat de lijst van inerte afvalstoffen die vastgesteld is bij besluit van de Waalse Regering van 10 juli 1997 afvalstoffen bevat die, wegens hun fysisch-chemische eigenschappen, niet mogen worden gebruikt om groeven op te vullen in de gevallen waarin ofwel het grondwater te voorschijn komt, ofwel de ondergrond doordringbaar is.

- 6. - (...)

I. Algemene beschouwingen

1. Op de plaats bevindt zich een oude groeve die gelegen is buiten een bebouwd gebied. Aangezien de dichtstbijzijnde bebouwde kom ligt op 1,5 km van de plaats (Wonck), zal de exploitatie van het CTI geen bijzondere hinder (geluid, stof) voor de inwoners veroorzaken.
2. De plaats ligt in de nabijheid van de N671 en wordt ermee verbonden door de rue de Wonck en de rue d'Eben.
3. De plaats is op het gewestplan gedeeltelijk in een ontginningsgebied met overschakeling naar landbouwgebied en gedeeltelijk in een landbouwgebied gelegen. Rondom het gebied van het CTI is niet in een groene ruimte voorzien. Noch in het noorden, noch in het oosten van het gebied rond het CTI is een groene ruimte opgenomen.
4. De plaats ligt op 3 km van de Montagne St-Pierre, maar dit zal slechts weinig effect hebben op de plaatselijke fauna en flora, aangezien de biotopen die daar voorkomen in de gemeente gemakkelijk kunnen worden teruggevonden.
5. Het ontwerp van CTI biedt een oplossing voor de sanering van de plaats, die reeds gebruikt werd voor gecontroleerde stortingen door de gemeente Bassenge.
6. De gewestelijke commissie voor ruimtelijke ordening neemt akte van de opmerkingen en bezwaren die de bezwaarindieners tijdens het openbaar onderzoek gemaakt hebben, te weten :

(...)”.

10. In haar syntheseverslag geeft de SPAQUE het volgende antwoord :

“ De plaats wordt niet beschermd, hoewel ze ligt in een geheel met een hoge biologische waarde. Alleen bepaalde soorten die op de plaats voorkomen worden beschermd. Bij de uitvoering van het project zal rekening moeten worden gehouden met de voorschriften inzake bescherming. Het verplaatsen van de beschermde kikvorsachtigen is een van de mogelijkheden die de bepalingen inzake de bescherming bieden. Een andere mogelijkheid waarin de bepalingen voorzien, is het aanleggen van opvangplaatsen voor de beschermde soorten die ten gevolge van een economisch project een minder goede plaats dan oorspronkelijk zouden krijgen.

Wat het behoud van het kalkgrasland betreft, kan bij de exploitatievoorwaarden voorzien worden in een beheer dat het mogelijk maakt zowel de plaats te exploiteren als bepaalde gebieden te behouden. Bovendien kan de uiteindelijke bedekking uitgevoerd worden met materialen die een herbeplanting via het aanpalende kalkgrasland mogelijk kan maken.

11. Op 1 april 1999 keurt de Waalse Regering het plan van de CTI's goed en stelt ze definitief de wijzigingen van de gewestplannen vast, die in het Belgisch Staatsblad van 13 juli 1999 bekendgemaakt worden.

De gewestplannen bevatten nagenoeg dezelfde algemene motivering :

“ Overwegende dat het Waals Gewest, met het oog op het algemeen belang, de economische ontwikkeling en, inzake het beheer van afvalstoffen, de toepassing van de beginselen van zelfvoorziening en van nabijheid, er moet voor zorgen dat er op lange termijn ruimten en volumes beschikbaar zijn die noodzakelijk zijn voor de ingraving van afvalstoffen;

Overwegende immers dat, ondanks de inspanningen die overeenkomstig het Waals afvalstoffenplan moeten worden gedaan om de maatregelen inzake de voorkoming en het hergebruik van afvalstoffen te verscherpen, er altijd plaatsen zullen moeten worden voorbehouden voor de verwijdering door ingraving, op zijn minst voor het eindafval;

Dat een van de oogmerken die met het decreet van 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen nagestreefd worden, zoals aangegeven wordt (sic) in artikel 1 ervan, erin bestaat de afvalverwijdering te organiseren en de overbrenging van afvalstoffen te beperken;

Overwegende dat de hoeveelheden afvalstoffen die in de volgende twintig jaar moeten worden ingegraven, geschat zijn op basis van de doelstellingen van het Waals afvalstoffenplan voor 2010, waarbij een veiligheidsmarge ingebouwd is;

Overwegende dat de plaatsen gekozen zijn op basis van de voorstellen die inzonderheid naar aanleiding van een in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakte oproep tot voorstellen gedaan zijn;

Overwegende dat gestreefd moet worden naar een optimale bereikbaarheid, rekening houdend met de plaats van de centra waar afval wordt voortgebracht en van de bestaande installaties voor het beheer ervan;

(...);

Overwegende dat er, voor elk territoriaal gebied, rekening moet worden gehouden met de exploitatievergunningen die vroeger toegekend zijn en met de huidige overblijvende capaciteit van de plaatsen waarvoor een vergunning is afgegeven;

Overwegende dat de voorgestelde plaatsen onderworpen zijn aan een evaluatie op basis van een rooster van technische criteria betreffende de invloed ervan op het milieu en de ruimtelijke ordening, alsmede aan een economische evaluatie;

Overwegende dat het onderzoek van de milieu-effecten dat uitgevoerd is op de plaatsen die kunnen dienen voor de ingraving van industriële en huishoudelijke afvalstoffen en van stoffen voortgebracht bij bagger- en opruimingswerken aantoon dat plaatsen kunnen worden uitgesloten op basis van de gewogen analyse van de technische criteria, de criteria inzake ruimtelijke ordening en de hydrogeologische criteria, rekening houdend met de overblijvende capaciteit van het bewuste gebied of van de andere voorgestelde nabijgelegen gebieden (lid dat voorkomt in het plan van de CTI's);

Overwegende dat bepaalde plaatsen eveneens uitgesloten zijn, ofwel wegens de uitmiddenpuntigheid ten opzichte van de gebieden waar de afval voortgebracht wordt en van de bestaande installaties voor het beheer ervan, ofwel omdat op dezelfde plaats in het kader van een expansie economische activiteiten

uitgeoefend worden, ofwel nog door de nabijheid van bijzonder kwetsbare leefgebieden voor de fauna, of van een woongebied;

Overwegende dat de optimale bescherming van de gezondheid een oogmerk is waarmee rekening wordt gehouden in de keuzecriteria inzake de bescherming van het leefmilieu, zoals de nabijheid van woonbebouwing of van beschermde gebieden van grondwater;

Overwegende dat op Europees niveau de toepassing van het zorgvuldigheidsbeginsel niet heeft geleid tot een verbod op het ingraven, maar aanleiding heeft gegeven tot een voorstel van richtlijn op basis van de overweging dat enerzijds het storten, evenals alle andere vormen van verwerking van afvalstoffen, op een adequate wijze gecontroleerd en beheerd moet worden om de nefaste gevolgen die dat zou kunnen hebben voor het milieu en de risico's voor de volksgezondheid te voorkomen of te beperken en dat er anderzijds op communautair niveau technische normen kunnen worden bepaald (...);

Overwegende dat de risico's voor de kwaliteit van het leven, inzonderheid de stankhinder, het lawaai, het zwerfvuil, de schadelijke dieren of de aantasting van het landschap, in de hand kunnen worden gehouden door middel van wets- en verordeningsbepalingen zoals het decreet van 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen en het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 23 juli 1987 met betrekking tot de gecontroleerde stortplaatsen, enerzijds en van de exploitatievoorwaarden en de stedenbouwkundige voorwaarden zoals het opleggen van aanplantingen rond de plaatsen en in het kader van de sanering ervan, anderzijds;

Overwegende, in dat verband, dat de voorschriften betreffende de bufferzones die opgenomen zijn in de centra voor technische ingraving bedoeld in artikel 63 van het decreet betreffende de afvalstoffen vastgelegd zullen worden in de stedenbouwkundige vergunning of de exploitatievergunning, rekening houdend met de terreingesteldheid, de bestemming van de aanpalende gebieden, de impact op het landschap en de voorzienbare fasen van de exploitatie (lid dat alleen voorkomt in het besluit tot wijziging van het gewestplan van Luik);

Overwegende, in dat verband, dat het opnemen van bufferzones binnen de centra voor technische ingraving bedoeld in artikel 63 van het decreet betreffende de afvalstoffen geregeld zal worden in de stedenbouwkundige vergunningen die afgegeven zullen worden op grond van de terreingesteldheid, de bestemming van de aanpalende gebieden, de impact op het landschap en de voorzienbare fasen van de exploitatie (lid dat alleen voorkomt in het plan van de CTI's);

Overwegende dat de vestiging van een centrum voor technische ingraving gevolgen kan hebben voor bepaalde bestaande of toekomstige economische activiteiten in de nabijheid van de in aanmerking genomen plaatsen; dat het evenwicht tussen de belangen in acht dient te worden genomen;

(...)"

In het besluit waarbij het plan van de CTI's vastgelegd wordt, wordt daarenboven verwezen naar de "bijzondere motiveringen voor elke site zoals ze opgenomen zijn in titel VI van het plan van de CTI's en die voortvloeien uit de uitslagen van het openbaar onderzoek en van de overlegvergaderingen".

Deze motiveringen zijn de volgende :

“ De plaats te Bassenge ligt buiten alle bebouwd gebied dat gemakkelijk te bereiken is. De omstandigheid dat de plaats niet zal kunnen worden gezien vanuit de bewoonde gebieden en dat de impact op het landschap voor de bewoners weinig zichtbaar zal zijn vormt een pluspunt. Aan de oostzijde van de plaats is de aanwezigheid ontdekt van beschermde diersoorten, inzonderheid van rugstreeppadden. De omtrek van het CTI-gebied is verminderd om dat natuurbezit te beschermen.

De plaats ligt op 3 km afstand van de Montagne-Saint-Pierre, maar de impact ervan op de plaatselijke fauna en flora is gering, aangezien de op die plaats voorkomende biotoop gemakkelijk in de gemeente kan worden teruggevonden.

(...)

De bevoegde overheid die een uitspraak zal moeten doen over de exploitatie- en bouwvoorvragen voor de plaats te Bassenge zal rekening moeten houden met de volgende gegevens :

- de noodzaak om tijdens en na de exploitatie planologische maatregelen uit te voeren om te zorgen voor een duurzaam voortbestaan van de beschermde soorten, inzonderheid van de rugstreeppadden, die in de onmiddellijke nabijheid voorkomen;
- met hetzelfde oogmerk wat de bescherming van het natuurbezit betreft, het doen verlopen van de werkzaamheden in fasen en, indien nodig, de planning van de werkzaamheden betreffende de voorafgaande inrichting van de plaats met het oog op de exploitatie;
- de verantwoorde aanleg van bufferzones aan de rand van het CTI-gebied, rekening houdend met het aanpalende gebied van groene ruimten”.

Het besluit waarbij de wijziging van het gewestplan vastgelegd wordt, dat de bestreden handeling vormt, bevat de volgende specifieke motivering :

“ Overwegende dat de gewestelijke commissie voor ruimtelijke ordening een gunstig advies uitgebracht heeft;

Overwegende dat de plaats ligt buiten alle bebouwd gebied en gemakkelijk te bereiken is;

Dat het niet zichtbaar zijn van de plaats vanuit de bewoonde gebieden en de op het landschap weinig zichtbare impact voor de bewoners pluspunten zijn;

Overwegende dat aan de oostzijde van de plaats beschermde soorten, in hoofdzaak rugstreeppadden, opgemerkt zijn en dat derhalve de omtrek van het CTI-gebied is verminderd om dat natuurbezit te vrijwaren;

Overwegende dat de plaats ligt op 3 km van de Montagne Saint-Pierre, maar dat de invloed ervan op de plaatselijke fauna en flora gering is, aangezien de biotopen die er voorkomen in de gemeente gemakkelijk kunnen worden teruggevonden;

Gelet op het milieu-effectonderzoek dat voor de bewuste plaats uitgevoerd is”.

12. De gemeente Bassenge heeft van haar kant aan het laboratorium voor dierenecologie en ecotoxicologie van de universiteit van Luik een advies gevraagd over de rugstreeppadden. Op 5 mei 1999 wordt haar een verslag overgezonden waarin onder meer op het volgende wordt gewezen :

“ De meeste plaatsen waar donderpadden opgemerkt zijn, kunnen worden beschouwd als tijdelijke en wisselvallige plaatsen. De rugstreeppad is een soort die bijzonder houdt van dit type van woonomgeving.

(...).

De aanleg van beschermde of half-beschermde oasen voor deze soort is een maatregel die alleen maar kan worden gesteund omdat ze de hoop versterkt dat ons natuurbezit gevrijwaard wordt. (...) De wedersamenstelling van een woonmilieu dat vergelijkbaar is met dat wat thans voorkomt in het open gebied van So Hé (sic), zou een spontane herkolonisatie in dit vervangingsgebied mogelijk moeten maken. Verplaatsingen van donderpadden en volwassen padden in de lente na de aanleg van het bewuste gebied zouden het mogelijk maken een groter aantal padden te redden. Hoewel de rugstreeppad beschermd wordt bij het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 30 maart 1983, is het evenwel mogelijk deze dieren, over korte afstanden, te verplaatsen naar een vervangingsmilieu, indien ze in gevaar zijn ten gevolge van menselijke activiteiten, en dit zonder een bijzondere afwijking te moeten vragen (art. 1)”;.

Overwegende dat de gemeente Bassenge, met een op 20 oktober 1999 ingediend verzoekschrift, vraagt om als tussenkomende partij in het kort geding te mogen optreden; dat dat verzoek dient te worden ingewilligd;

Overwegende dat de verzoekende partijen van oordeel zijn dat ze om de volgende redenen een rechtstreeks en persoonlijk belang hebben bij het beroep :

1.1. De VZW “RESERVES NATURELLES”, als eigenaar en beheerder van natuurreservaten, heeft talrijke belangen in de onmiddellijke omgeving van de omstreden plaats (natuurreservaat te Wonck, Hyoule en aan de Montagne Saint-Pierre); een alternatief voor het omstreden project zou erin bestaan van de plaats een natuurreservaat te maken zoals sommigen reeds hebben gevraagd.

Sinds het ontstaan van dit dossier, heeft ze bovendien van veel belangstelling doen blijken (principiële stellingnamen en deelneming aan openbare onderzoeken).

1.2. De VZW AVES is van oordeel dat haar doel duidelijk verder gaat dan alleen het gebied van de ornithologie, aangezien haar statuten ook betrekking hebben op de fauna en de bescherming van de natuur; haar activiteiten inzake herpetologie tonen aan dat ze het allergrootste belang hecht aan het voortbestaan van de kikvorsachtigen en hun woonmilieu.

1.3. De VZW “W.W.F.” heeft belangstelling voor de omstreden plaats omdat ze een belangrijk gegeven vormt in het natuurbesit van het Waals Gewest doordat ze beschermde en bedreigde diersoorten en beschermde plantensoorten herbergt. Het belang dat ze nastreeft ligt in de vrijwaring van de biologisch interessante plaats, die zelfs van essentieel belang is, in het oosten van Wallonië.

1.4. Meer algemeen vragen de verzoekende partijen het volgende in acht te nemen :

- het beginsel nr. 10 van de verklaring van Rio volgens hetwelk in het milieurecht “effectieve toegang tot rechterlijke en administratieve procedures, waaronder herstel en verhaal, dient te worden verleend”;
- in dezelfde zin, punt 25 van de conferentie van Sofia van 25 oktober 1995;
- of nog artikel 9 van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, ondertekend te Aarhus op 25 juni 1998.

1.5. De verzoekende partijen verwijzen nog naar arrest WELLENS c.s. nr. 32.953 van 11 augustus 1989, volgens hetwelk nationale en, a fortiori, gewestelijke verenigingen onbetwistbaar belang hebben bij een soort die van nationaal belang is, omdat ze zeldzaam is.

Ze leggen bovendien de nadruk op de specificiteit van hun collectief belang, doordat ze alle streven naar natuurbehoud, en, wat AVES betreft, naar het behoud van alleen maar de fauna, wat een duidelijk omschreven deel is van het milieu en van het algemeen belang dat verband houdt met de bescherming van dat milieu;

Overwegende dat de verwerende partij en de tussenkomende partij betwisten dat de verzoekende partijen er belang bij hebben op te treden;

Overwegende, in casu, dat in artikel 3 van de statuten van de VZW “RESERVES NATURELLES” bepaald wordt dat de vereniging “tot doel heeft in het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap de idee van natuurbehoud in de ruimste zin van het woord ingang te doen vinden en uit te dragen” en dat ze “inzonderheid de aankoop, de huur en het beheer van natuurreservaten ter harte zal nemen”;

Overwegende dat, als natuurbehoud in de ruimste zin opgevat wordt, het doel ervan samenvalt met het verdedigen van het algemeen belang, op basis waarvan geen blijk kan worden gegeven van een persoonlijk belang om op te treden; dat, als rekening wordt gehouden met het specifieke doel van de vereniging, namelijk de aankoop, de huur en het beheer van natuurreservaten, vastgesteld wordt dat de plaats geen natuurreservaat is, dat de VZW geen enkele concrete stap gedaan heeft om van de plaats een natuurreservaat te maken (geen enkele procedure is daartoe ingeleid) en dat de VZW niet betoogt dat de bestreden handeling tot gevolg heeft dat schade berokkend wordt aan de nabijgelegen natuurreservaten die ze beheert; dat hieruit volgt dat de VZW “RESERVES NATURELLES” derhalve van geen persoonlijk en rechtstreeks belang bij het beroep doet blijken;

Overwegende dat de VZW AVES, naar luid van artikel 3 van haar statuten, tot doel heeft “met alle middelen de studie en het behoud van de fauna, inzonderheid van de avifauna, in natuurlijke of herstelde milieus te bevorderen” en “in het bijzonder de observatie op het terrein te bevorderen, het oorspronkelijke ideaal van de bescherming van de natuur en de vogels bekend te maken en de aantasting ervan te voorkomen”;

Overwegende dat het behoud van de fauna of het oorspronkelijke ideaal van de bescherming van de natuur niet kunnen worden beschouwd als een voldoende specifiek belang; dat dat doel van de vereniging derhalve geen rechtvaardigingsgrond kan opleveren voor een belang bij het beroep, zelfs indien AVES heeft doen blijken van een belang wat de padden betreft; dat haar meer specifieke belang dat ligt in de bescherming van de avifauna, dat de belangrijkste bestaansreden van de VZW is, die zelf “Société d’Etudes ornithologiques” heet, bovendien niet overeenstemt met de bescherming van de rugstreeppad waarover het onderhavige beroep in hoofdzaak handelt;

Overwegende dat de VZW “WORLD WIDE FUND FOR NATURE-BELGIUM” “tot doel heeft, zowel in België als in andere delen van de wereld, het behoud van de fauna, de flora, de sites, het water, de ondergrond en de

andere natuurlijke bronnen te bevorderen, aan te moedigen en te verwezenlijken en de fondsen die voor het bereiken van dat doel noodzakelijk zijn te verzamelen en toe te kennen”;

Overwegende dat haar doel aldus verband houdt met de bescherming van het milieu in het algemeen op geheel het grondgebied; dat de VZW derhalve, tenzij aangetoond wordt dat de rugstreeppad een soort is die aan het verdwijnen is - wat niet meer het geval is, al blijft de rugstreeppad een kwetsbare soort - en dat de enige plaats waar rugstreeppadden nog een onderkomen vinden de plaats is waarop de bestreden handeling betrekking heeft - wat evenmin het geval is - geen voldoende belang bij het onderhavige beroep heeft, dat alleen een plaatselijk belang betreft;

Overwegende dat de drie VZW's derhalve geen voldoende belang bij het beroep hebben; dat de exceptie van niet-ontvankelijkheid moet worden aangenomen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst in het kort geding, ingediend door de gemeente BASSENGE, wordt toegewezen.

Artikel 2.

De vordering tot schorsing wordt afgewezen.

Artikel 3.

De kosten betreffende het verzoek tot tussenkomst, ingediend door de gemeente Bassenge, bepaald op 5.000 frank, komen ten laste van laatstgenoemde.

De beslissing over de kosten wordt voor het overige in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, rechtsprekend in kort geding, op zeven juli tweeduizend door :

de HH. HANOTIAU, kamervoorzitter,
SCOHY, toegevoegd griffier.

De toeg. Griffier,

De Voorzitter,

G. SCOHY.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.